

Soud: Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí: 05/16/2012
Spisová značka: 22 Cdo 1839/2010
ECLI: ECLI:CZ:NS:2012:22.CDO.1839.2010.1
Typ rozhodnutí: ROZSUDEK
Heslo: Vlastnictví
Dotčené předpisy: § 126 odst. 1 obč. zák.
§ 39 obč. zák.

Kategorie rozhodnutí: B
Podána ústavní stížnost

datum podání	spisová značka	soudce zpravodaj	výsledek	datum rozhodnutí
03/08/2012	I. ÚS 2969/12	JUDr. Vojen Güttler	odmítnuto	07/29/2013

22 Cdo 1839/2010

ROZSUDEK

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Spáčila, CSc., a soudců Mgr. Michala Králíka, Ph.D., a JUDr. Zdeňka Pulkrábka, Ph.D., ve věci žalobce **K. K.**, zastoupeného Mgr. Josefem Tobiáškem, advokátem se sídlem v Krnově, Hlavní náměstí 1a, proti žalované **BELCAM MORAVA, s. r. o.**, se sídlem v Zátoru 118, identifikační číslo osoby 26847680, o zdržení se zásahů do vlastnického práva, vedené u Okresního soudu v Bruntále, pobočka v Krnově, pod sp. zn. 19 C 126/2007, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. května 2009, č. j. 57 Co 59/2009-116, takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. května 2009, č. j. 57 Co 59/2009-116, a rozsudek Okresního soudu v Bruntále, pobočka v Krnově, ze dne 26. června 2008, č. j. 19 C 126/2007-96, **se ruší** a věc **se vrací** Okresnímu soudu v Bruntále, pobočka v Krnově, k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se domáhal ochrany vlastnického práva k dále označenému pozemku, do kterého žalovaná neoprávněně zasahuje. Jde o pozemek lesní, který osázel sazenicemi smrku a zhotovil oplocenky. Žalovaná však provozuje na pozemku lyžařský vlek a oplocenky demontovala a spálila.

Okresní soud v Bruntále, pobočka v Krnově, rozsudkem ze dne 26. června 2008, č. j. 19 C 126/2007-96, jako soud prvního stupně zamítl žalobu, aby se žalovaná „zdržela vjezdu, a tím poškozování vysázených lesních dřevin na p. č. 815/5 - lesní pozemek v k. ú. V. v obci Hošťálkovy“ (výrok I.), aby se žalovaná zdržela poškozování vysázených lesních dřevin provozem lyžařského vleku přes parc. č. 812/5 - lesní pozemek v k. ú. V. v obci Hošťálkovy (výrok II.), a rozhodl o nákladech řízení (výrok III.). Krajský soud v Ostravě shora označeným rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a rozhodl o nákladech odvolacího řízení.

Odvolací soud převzal zjištění soudu prvního stupně a ztotožnil se i s jeho právním posouzením věci. Žalobce prokázal, že je podle kupní smlouvy z roku 2005 vlastníkem předmětného pozemku parc. č. 812/5, který je pozemkem lesním. Pozemek je zčásti dotčen stavbou lyžařského vleku a dotčen provozem lyžařské sjezdovky. Lyžařský vlek byl postaven tehdejšími stavebníky MNV Hošťálkovy podle stavebního povolení z roku 1984 a kolaudován byl v roce 1986. Kupní smlouvou obec Hošťálkovy převedla lyžařský vlek na M. K. a P. Š., kteří vystupovali jako sdružení. Po jeho rozpuštění a vypořádání se stal jeho vlastníkem P. Š. Žalovaná vlek užívá na základě smlouvy o výpůjčce, kterou s ním uzavřela. Právní předchůdkyně žalobce umožnila užívání předmětného pozemku právními předchůdci žalované dohodou z 3. 1. 2004. To koresponduje s rozhodnutím správního orgánu, protože umístění sjezdovky je v souladu se schváleným územním plánem obce Hošťálkovy. Činnost, kterou žalovaná na pozemku provozuje, tak není neoprávněným zásahem do vlastnického práva žalobce a proto mu ochrana podle § 126 odst. 1 obč. zák. mu nepřísluší.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Za přípustné podle § 237 odst. 1 Opism. c) občanského soudního řádu považuje dovolání proto, že rozsudek se opírá o právní otázku, která nebyla dosud dovolacím soudem řešena. Otázkou zásadního právního významu je střet zájmů vlastníka pozemku a provozovatele lyžařského vleku a sjezdovky. Žalobce se domáhal ochrany vlastnického práva k pozemku z toho důvodu, aby mohl splnit povinnost, kterou mu ukládá § 31 odst. 1 a 6 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích. Lesní pozemek musí být účelně obhospodařován, do dvou let musí být zalesněn a jeho využití k jiným účelům je zakázáno. Přestože podvkrát provedl jeho zalesnění, bylo provozem lyžařského vleku a sjezdovky zničeno. Kromě toho skutkové zjištění, že stavba lyžařského vleku, jak je

na pozemku užívána, byla kolaudována, nemá oporu v obsahu spisu, neboť v kolaudačním rozhodnutí pozemek uveden není. Vlek byl totiž prodloužen a pak teprve pak začal zasahovat do pozemku žalobce. Po vydání rozsudku odvolacího soudu bylo také žalobci i rozhodnutím správního orgánu uloženo, aby provedl zalesnění tohoto pozemku. Žalobce navrhl provedení důkazu tímto rozhodnutím a dále, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

Podle čl. II. – přechodná ustanovení, bodu 12 zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, účinného od 1. 7. 2009 (vyjma ustanovení čl. I bodů 69, 71 a 100, ustanovení čl. XIII a ustanovení čl. XVII bodu 1, která nabyly účinnosti 23. 1. 2009), dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vyhlášeným (vydaným) přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů; užití nového ustanovení § 243c odst. 2 tím není dotčeno. Dovolací soud proto při projednání dovolání postupoval podle občanského soudního řádu ve znění účinném před jeho novelizací provedenou zákonem č. 7/2009 Sb. (dále „o s. ř.“).

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., že je uplatněn dovolací důvod upravený v § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. a že jsou splněny i další náležitosti dovolání a podmínky dovolacího řízení (zejména § 240 odst. 1, § 241 o. s. ř.), napadené rozhodnutí přezkoumal a zjistil, že dovolání je důvodné. Napadené rozhodnutí řeší otázku tzv. námitek proti vlastnické žalobě v rozporu s hmotným právem.

Přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. může být založena jen pro řešení otázky právní, nikoli proto, že rozhodnutí vychází podle dovolatele ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování (§ 241a odst. 3 o. s. ř.). Dovolací soud proto nepřihlížel k námitce žalobce, že v kolaudačním rozhodnutí lyžařského vleku není předmětný pozemek uveden. Nepřihlížel ani k tomu, že mu zalesnění pozemku bylo uloženo rozhodnutím správního orgánu, vydaným po rozhodnutí odvolacího soudu, které navrhl jako důkaz. Podle § 241a odst. 4 o. s. ř. totiž v dovolání nelze uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy ve věci samé.

Vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu (čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod). Podle § 123 obč. zák. je vlastník v mezích zákona oprávněn předmět svého vlastnictví držet, užívat, požívat jeho plody a užítky a nakládat s ním. Vlastník má právo na ochranu proti tomu, kdo do jeho vlastnického práva neoprávněně zasahuje; zejména se může domáhat vydání věci na tom, kdo mu ji neprávem zadržuje (§ 126 odst. 1 obč. zák.).

Vlastník se žalobou podle § 126 odst. 1 obč. zák. nemůže domáhat ochrany vlastnického práva proti tomu, kdo do jeho práva zasahuje na základě svého práva, které může být právem věcným (věcné břemeno, právo zástavní a zadržovací), právem obligačním (například právo nájemní) anebo může vyplývat ze zákona (například sousedská práva). V této souvislosti se hovoří o tzv. námitkách proti vlastnickým žalobám (viz např. R 65/1972 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 488, kde se uvádí, že "žalovaný může mít právo na užívání žalobcovy věci, právo na zasahování do žalobcova vlastnictví, které převažuje nad samým vlastnickým právem žalobce, a způsobí, že žaloba na ochranu vlastnického práva nebude mít úspěch. Tak tomu bude zejména v případech, kdy žalovaný vykonává oprávnění vyplývající z věcných břemen, z platných smluv nebo z jiné právní skutečnosti ..."). Samotná skutečnost, že zásah do vlastnického práva je v souladu se správním rozhodnutím, např. stavebním povolením, není významný, jestliže platné právo na takové rozhodnutí neváže i soukromoprávní účinky, opravňující užívat cizí věc (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. ledna 2009, sp. zn. 22 Cdo 1120/2006, publikovaný např. v informačním systému ASPI).

V projednávané věci bylo nepochybně zjištěno, že žalobce je vlastníkem pozemku, o který v řízení jde, a že žalovaná jeho pozemek využívá v souvislosti s provozem lyžařského vleku. Zamítnutí žaloby tak přicházelo v úvahu jen v případě, že by žalované svědčil právní důvod, zakládající právo pozemek užívat. Takový důvod však soudy nevedly. To, že stavba vleku byla ve stavebním řízení povolena a kolaudována, nezakládá samo o sobě titul k zasahování do práva vlastníka pozemku. Pokud se soudy domnívaly, že žalobce je povinen trpět zásahy do vlastnického práva proto, že v době, kdy pozemek kupoval, musel předpokládat, že na něm bude provozována sjezdovka, bylo na místě uvést zákonná ustanovení, o která povinnost trpět opíraly; tato okolnost totiž bez dalšího právo zasahovat do cizího vlastnictví nezakládá. Konečně pokud smlouvy umožňující provoz vleku uzavřeli s žalovanou právní předchůdci žalobce, mohly být pro toto řízení relevantní jen v případě, že by vázaly i žalobce; takový stav lze však předpokládat jen u věcných břemen nebo – pokud jde o smlouvy obligační – v případě, že to zákon výslovně stanoví a navíc jestliže nedošlo k zániku obligace jinak (např. výpovědí). Otázkou závaznosti takové smlouvy pro žalobce se však soudy v nalézacím řízení nezabývaly.

V případě, že by soudy učinily závěr o tom, že smlouvy uzavřené s právními předchůdci mohou zavazovat i žalobce, musely by se zabývat otázkou jejich platnosti z hlediska povinností uložených vlastníku lesa v § 31 lesního zákona. Smlouva, jejíž obsah se příčí veřejnému právu, je totiž neplatná podle § 39 obč. zák.

Z uvedeného vyplývá, že odvolací soud neuvedl v odůvodnění rozsudku žádný relevantní právní důvod, který by žalované umožňoval bez souhlasu žalobce užívat jeho pozemek; jeho rozhodnutí tak spočívá na nesprávném právním posouzení ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. Proto nezbylo, než rozhodnutí odvolacího soudu zrušit; vzhledem k tomu, že důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i pro rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, 3 o. s. ř.).

Proti tomuto rozhodnutí není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 16. května 2012

JUDr. Jiří Spáčil, CSc., v. r.
předseda senátu